

De Probatis|| Sanctorvm|| Historiis

Partim|| Ex Tomis Aloysii Lipoma-||ni, Doctissimi Episcopi, Partim Etiam||
Ex Egregiis Manuscriptis Codicibvs, Qvarvm permultæ antehàc nunquàm
in lucem prodière

Complectens Sanctos Mensivm|| Maii Et Ivnii

Surius, Laurentius

Coloniae Agrippinae, 1576-

VD16 S 10258 - 10263

De S. Iohanne episcopo Sile[n]tiario.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77393](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77393)

Historia sacra libro 2. Seruationem eum vocans. Meminit etiam eius Athanasius in Apologia ad Constantium ad quæ loca lectorem remittimus. Quæ autem in Chronicis suis de eodem annotauit Sigebertus monachus, ea huc adscribemus.

Seruatius decimus Tungrensis Episcopus, Domini nostri Iesu Christi consanguineus, non solus ex eo, quod voluntatem Dei patris faciebat, sed etiam secundum carnem. Quis natus quidem in Perside, filius fuit Eminin, cuius pater fuit Eliud frater Elizabeth, quæ peperit Iohannem Baptistam. Mater verò Eliud & Elizabeth Esmeria, soror fuit Anna, quæ genuit Mariam matrem Domini. Et rursus :-

Attila Hunnorum rex, Vualameris Ostrogothorum regis & Ardarici Gepidarum regis & multarum Aquilonarium gentium sibi subiectarum auxilio fultus, à Pannonijs egressus, Occidentale imperium inuadit cum quingentis millibus armatorum. Et primo per totas Gallias per eos tanta efferbuit Dei indignatio, vt nullam omnino ciuitatem, castellum vel oppidum aliqua à furore eorum potuerit tutari munitio. Et post pauca Hoc excidium Gallijs impendere Seruatius Tungrensis longè antè in spiritu præuiderat, & Romæ à Petro Apostolo hoc iudicium Dei inuicibile fore didicerat. Ideoque relicta Tungrensi vrbe, quæ euertenda erat, ad Traiectum sedem Episcopalem transposuit.

VITA SANCTI IOHANNIS EPISCOPI SILENTIARII LAVRÆ ABBATIS SABAE, EX SIMEONE METAPHRASTE.

Scripta est autem à Cyrillo monacho eius æquali, qui etiam Sabæ Abbatis vitam conscripsit. Stylum autem fortassis Metaphrastes expoliuit.

PRIMUM mihi propono dicendum de Iohanne Abbate Lauræ, beati Sabæ Silentario, vt qui & tempore & vitæ splendore omnes alios antecedit. Hic ergo illuminatus pater noster Iohannes, ducit quidem originem ex Nicopoli, quæ est in Armenia, natus ex parentibus, qui nominantur Encratius & Euphemia. Erant autem insignes opibus & claritate generis, multosque præclare magistratus gesserant, ducesque fuerant exercitûs, & populi rectores, & in aula regia magnam habuerant potentiam. Quorum res plurimas pulchrè gestas Byzantini narrant & Armeni, quas quidem lubens præteribo, ne à proœmio afferam fatietatem : illa sola de eo narrans, quæ sunt propemodum nota omnibus, qui illum nouere.

Natus est itaque, vt ipse mihi narrauit, octauo mensis Ianuarij, septima indictione, quarto anno Imperij pij ac religiosi Martiani. Cumque essent Christiani, qui eum genuerant, fuit Christianè cum suis fratribus educatus. Cum autem præterisset aliquantum temporis, & essent consummati in Christo eius parçtes, & diuisæ essent parentum facultates, hic vir diuinus Deo seipsum consecrauit, & ædificauit in ipsa Nicopoli ecclesiam semper laudanda & semper virginis Mariæ, & huius vitæ rebus renunciauit, octauo decimo anno suæ ætatis. Assumptisque decem fratribus, qui volebant esse salui, illic construxit cœnobium. Toto autem tempore suæ iuuentutis multum posuit studij, vt ventri imperaret, & superbiam contemneret. Vt qui sciret quod d ventris quidem fatietas nesciat vigilare, neque esse temperans, & quietè minimè patiatur superbia. Absque vigilijs autem, castitate & humilitate nihil potest rectè gerere exercitatio. Sic ipse quidem in iuuenili ætate contendebat, vt mentè seruaret minimè sublimem, & sermonem nulli reprehensioni affine, vt qui diuino esset sale conditus. Eos autè, qui erant ei subiecti, verbo & opere componebat, ac formabat ad se rectè gerendum in exercitacione : neque eos onerans iugo regulæ, vt qui recenter compacti fuerant : nec permittebat, vt manerent ociosi, & se nullo labore exercerent : sed eos paulatim ducens, & diuinis fluentis irrigans, effecit vt fructus producerent pro dignitate suæ uocationis.

Cum autem intrasset trigésimus octauus annus suæ ætatis, quæ in eo resplendebat, à bonâ eius fama commotus, & à ciuitatis, quæ dicitur Colonia, habitatoribus rogatus, cum eum tanquam ad rem aliam accersiuisset, vt qui ecclesiasticorum graduum iam omnem peruasisset consequentiam, ordinat Episcopum,

pum, dictæ ciuitatis mortuo Episcopo. Cumque sic Pontificatum suscepisset inuitus, monastica disciplina non mutauit regulam, sed decertabat in Episcopatu, tanquam in monasterio, ut qui maximè vitaret balnea, nec se vnquam lauaret, non solum cauens ne videretur ab alio, sed etiam ne seipsum videret nudum: in animo cogitans Adæ nuditatem, & quæ scripta erant in illa parte: & existimabat esse penam ex maximis virtutibus, nunquam lauari: & ut semel dicam, omne studiū ponebat, ut Deo placeret in ieiunijs, & orationibus, & castitate corporis, & puritate cordis, cogitationes semper purgans, & omnem, quæ extollitur, altitudinē aduersus Dei cognitionē. Quinetiam frater eius Pergamius, qui apud vtrunq; Imperatorē, nempe Zenonē & Anastasiū, in magna fuit existimatione, & plurimos gessit magistratus, ab eius virtute illustratus, omne adhibebat studiū, ut Deo placeret. Iudē & eius patruelis Theodorus scriba vel clarissimus, cum huius sui patruis, qui in virtutibus cōsenuerat, famā audiret, & per auditionē suam illuminaret animam, Deo valdè placuit cū tota sua familia. Qui quidē Theodorus nūc apud omnes, nempe Senatū, & imprimis pium nostrum Imperatorem Iustinianum, propter prudentiam & vitæ honestatem, rectamque fidem & misericordiam, habetur in admiratione. Atq; hæc quidē postea. Ego autem redeo ad temporis cōsequentiā.

Cap. 3.

Cum hic ergo diuinus Iohannes transegiisset iam decem annos in Episcopatu, accidit ut maritus sororis eius, qui vocabatur Pasnicus, Armeniorum haberet administrationem: qui instinctu satanico incipit damno afficere & conturbare eam, quæ illi credita fuerat, ecclesiam: Ijs quidem, qui eam administrabant, non permittens, ut ecclesiasticarum rerum curam gererent: Eos autem, qui intra eius fines confugiebant, vi auellens, & ius asyli soluens ac violans. Qui cum sæpè rogaretur & à Dei seruo, euadebat deterior, Maria eius sorore iam mortua. Cum autē ex eo vir iustus in grauissimam incidisset afflictionem, cogitur venire Constantinopolim. Cum verò illic fuisset, & quæ erant eius ecclesiæ vtilia peregiisset circa finem Imperij Zenonis, Euphemio Archiepiscopo Constantinopolitano pro ipso decertante, Deo gratum inuit consilium: nempe ut in sanctam secedat ciuitatem, & per se quietat ab omnibus huius vitæ negocijs. Cumque dimisisset eos, qui cum ipso erant, presbyteros & clericos, ac diuinis iussis

Abit vir sanctus Hierosolymam.

peractis, & omnibus inscientibus, solus nauem ascendisset, venit Hierosolyma, & manet in primo sanctæ ciuitatis gero-comio. In quo gero-comio est oratorium sancti Martyris Georgij. Cumque illic fuisset, & mundanam illic turbam adspexisset, magno animi dolore est affectus, Deumque rogauit cum lachrymis, ut deduceretur in locum sibi gratum, & quietum, & aptum ad salutem consequendam. Postquam autem in dicto gero-comio mansit venerandus pater noster Iohannes, in fundendis noctu ad Deum precibus versans longo tempore, cum vna nocte ex omnibus solus gero-comij impluuium & cælum suspexisset, adspicit repente stellam lucis, quæ habebat figuram crucis, & ad ipsum veniebat: & audit vocem ex illa luce dicentem: Si vis esse saluus, sequere hanc lucem. Is autem cum credidisset, protinus est egressus, & illam lucem securus, venit in maximam Lauram sancti patris nostri Sabæ, cum eo tempore esset Hierosolymitanæ ecclesiæ Pontifex Salustius, quarta decima indictione, tricessimooctauo suæ ætatis anno. Quo quidem tempore à Deo constructæ maximæ Lauræ ecclesiæ celebrata sunt encænna, seu dedicatio. Anastasius autem, mortuo Zenone, suscepit Imperium, ut eum audiui sua lingua narrantem.

Cap. 5.

Cum venisset ergo ad maximam Lauram, inuenit beatū Sabam: qui habebat conuentum centum & quinquaginta Anachoretarum, qui debebant quidem in magna penuria eorum, quæ ad corpus pertinent, erant verò diuites spiritalibus gratijs. Cum eum autem suscepisset beatus Sabas, tradit eum Lauræ Oeconomo, ut ei mandaretur ministerium vnius ex arcarijs, ignorans thesaurum, qui erat in eo reconditus. Ne miretur autem quispiam venerabilem senem Sabam latuisse thesaurum bonorum factorū Iohannis: sed potius is reputet, quòd quando vult Deus suis sanctis reuelare, ij sunt prophete. Quando verò noluerit reuelare, vident ad omnium similitudinem. Fertque orationi testimonium propheta Elisæus, dicens de Sunamitide: Tristis est anima eius, & Deus id me celauit. Diuinus autem Iohannes omnem implebat obedientiam, Oeconomo & reliquis patribus inseruiens cum omni humilitate, promptitudineque & alacritate animi, aquam ex torrente afferens, coquens ijs qui edificabant, eisque ministrans in lapidibus & cæteris ministerijs ædificationis, quando construebatur Lauræ Xenodochium. Secundo autem anno eius in Lauram aduentus, purgato castello ab habitatione demonum, ut iam à me dictum est in vita sancti Sabæ, multum cum patre nostro

4. Reg. 4. Degit in monasterio Sabæ.

nostro Saba hic laborauit cum quibusdam alijs, vt ipse mihi narrauit. Quo tempore sanctus quoque Abbas Marcianus per diuinam reuelationem ad eos misit alimenta, esurientes & nihil habentes, quod esset ad vitam necessarium. Cum verò tempus mutationis ministeriorum venisset in prima indictione, qui creatus fuerat Oeconomus, hoc magnum lumen præcitat excipiendis hospitibus & culina. Quod ministeriū cum alacri & laeto animo suscepisset, omnium patrum curam gerebat, cum omni humilitate & mansuetudine vniciuique ministrans & inseruiens.

Vide tanti viri humilitatem.

Cumque is hoc obiret ministerium, accidit vt conderetur cœnobium, quod vergit ad septentrionem extra Lauram: vt qui vitæ mundanæ renunciabant, in eo prius monasticam accuratè docerentur disciplinam: deinde sic in Laura habitaret, cum vitam cœnobiacam perfectè didicissent, beato Saba affirmante & dicente, quòd sicut flos fructum præcedit, ita vita cœnobiaca vitam anachoreticam. Cum hoc ergo cœnobiū construeretur, cogebatur hic vir iustus, qui hospitem excipiendorum curam gerebat, præter alia Xenodochij ministeria, coquere artificibus, & secūdò ferre onera, portareque cibaria, & reliqua ad eos, qui laborabant, qui plusquam decem stadia aberant à Xenodochio. Cum autem hoc anni esset impletum ministerium, omnibus patribus ædificatis ex eius moderatione, & honestate, & spiritali prudentia, dat ei pater noster Sabas cellam ad silentium. Venerandus itaque Iohannes, accepta cella, cum iustus esset silere, mansit tres annos per quinque dies hebdomada: à nullo omninò homine visus, neque aliquid sumens. Sabbato autem & Dominico ante omnes intrabat ecclesiam, & exibat omnium vltimus, stans cum grauitate, & timore, & omni pietate ac reuerentia, implensque psalmodiæ regulam, prout dictum est in psalmis: Seruite Domino in timore, & exultate ei cum tremore. Tanta verò ei aderat compunctio, vt ipse vehementer lachrymaretur in tempore incruenti sacrificij, & non posset se continere: ad eò vt patres, qui videbant gratiam lachrymarum, obstupescerent, & laudarent Deum datorem bonorum. Impleto autem tempore triennij, præcitur Laura Oeconomix, eumque Deus adiuvat in omnibus: benedictaque fuit Laura: creuitque valde conuentus eius ministerio.

Cap. 6.

Degit in magno silentio.

Psalm.

Incructum Missæ sacrificium.

Cum autem suum impleret ministerium, voluit beatus Sabas eum ordinare, vt virute præditum & perfectum monachum. Cumque eum accepisset, & duxisset in sanctam ciuitatem, sexta indictione, adduxit ad beatum Eliam Archiepiscopum. Cumque narrasset eius virtutes, rogauit, vt ordinaretur presbyter. Et Archiepiscopus quidem, cum hæc de eo audiuisset, procedit ad sanctum cranium, volens eum proprijs ordinare manibus. Cum verò hic magnus pater sic teneretur, vt non posset effugere, cum ea, quæ sibi inerat, sapientia dixit Archiepiscopo: Venerande pater, quoniam me quædam oportet dicere, rogo, vt tuæ beatitudini ea seorsum exponam: & si me dignum esse existimaueris, accipio ordinationem. Cum eum autem assumpsisset ad ascensum sancti Golgotha, dicit seorsum: Parce vitæ meæ, rogo tuam sanctitatem, & nemini annuncies mysterium, ne ego ab hac recedam regione. Cum is autem pollicitus esset, dixit: Ego, pater, sum vnus ciuitatis ordinatus Episcopus, sed propterea quòd multiplicata esset mea iniquitas, procul aufugi, & habitauit in solitudine, expectans Dei visitationem. Iustum autem esse putauit, dum sum adhuc robusto corpore, ministrare & seruire patribus: vt quando ero imbecillus, minimè condemner, si mihi ministrarent alij. Cumque hæc audisset Archiepiscopus, & esset admiratus, vocat beatum Sabam, & dicit: Quædam mihi secreta confidenter aperuit, & fieri non potest, vt ipse ordinetur. Sed ab hodierno die silebit, ei nemine molestiam exhibente. Et cum hæc quidem solū dixisset Archiepiscopus, eos dimisit.

Cap. 7.

Indicat res suas patriarchæ Hierosolymitano.

Beatus verò Sabas magnò animi dolore affectus, secessit circiter triginta stadia à maxima sua Laura, ab Occidente Castelli in speluncam, vbi postea construxit cœnobium. Cumque se pronum in terram deiecisset coram Deo, dixit cum lachrymis: Cur Domine, me tantum despexisti vt ego deciperer, & putarem sacerdotio dignum esse Iohannem? Et nunc Domine de eo quid sit, mihi aperi: (tristis enim est anima mea vsque ad mortem) an vas, quod à me fuit existimatū sanctificatum, & vtile, & dignum, quod diuinum susciperet vnguentū, sit inutile coram tuâ maiestate. In his & huiusmodi cum lachrymis sermonibus totam noctem traducendo beato Abbate Saba, Angelica quadam apparet forma, dicens: Non est inutile vas Iohannes, sed vas electionis. Episcopus autem iam ordinatus, non potest fieri presbyter. Et eousque quidem fuit visio. Pater verò noster Sabas, vt qui Dei apparitioni & visioni Angelicæ esset assuetus,

Cap. 8.

Abbati Sabæ diuinitus reuelatur, quis esset hic vir sanctus.

non

non timuit, sed lætitia affectus, venit in cellam diuini Iohannis, & eum cõplexus, dixit: O pater Iohannes, tu quidem Dei in te donum me celasti, Dominus autem, mihi aperuit. Et diuinus quidem dixit Iohannes: Tristitia afficio, o pater: Neminem enim volebam hoc scire mysterium. Nunc autem non potero habitare in hac regione. Senex verò ei promisit per verbum Dei, se hoc nemini omninò enunciatum. Ab eo autem tempore siluit in cella, neque procedens ad ecclesiam, neque vllum omninò conueniens, spatio quatuor annorum, eo excepto, qui ei ministrabat, ac nisi solum die dedicationis, quæ fuit in Laura nona indictione, venerabilis domus sanctissimæ Deiparæ & semper virginis Mariæ. Tunc enim solum ad Archiepiscopum Eliam, qui accesserat ad dedicationem, coactus est exire, & eum salutare. Qui quidem Patriarcha cum eum conuenisset, & spiritualis eius prudentiæ, & suavis colloquutionis amore esset captus, cum in honore habuit toto tempore sui Pontificatus.

Cap. 9.

Degit in deserto Rubæ 6. annos.

Impleto verò tempore quadriennij, cum beatus Saba à Laura secessisset ad partes Scythopolis, propter insolentiam eorum, qui nouam Lauram postea habitauerant, hic imprimis venerandus Iohannes fugiens concilium insolentia, secessit in desertum Rubæ, quinquagesimo anno suæ ætatis, vñ decima indictione. Siluit autem illic nouem annos, remotus ab omni humana consuetudine, cupiensque cum Deo quietè conuersari, & mentis contemplandi facultatem longa purgare philosophia, ad hoc vt reuelata facie Domini gloriam contempletur: omne etiam studium adhibens, vt à gloria in gloriam proficeret, desiderio eorum, quæ sunt præstantiora. Post duos autem aut tres dies, se demittens ad naturalem vsum corporis, exibat è spelunca, & obibat solitudinem ad colligenda melagria, quæ sua sponte nascuntur, quibus aluntur Anachoretæ, qui sunt in solitudine. Quodam verò die cum illic versaretur in principio, antequàm esset eam expertus solitudinem, egressus ad ea colligenda melagria, aberrans incidit in inuia quædam præcipitia. Cumque non inuenisset viam, per quam rediret in speluncam, neque posset ingredi, cecidit propemodum exanimis. Ecce autem repente diuinæ virtutis visitatione in altum sublatus, non secus ac Propheta Abacuc, inuentus est in sua spelunca. Procedente verò tempore, cum vastam illam expertus esset solitudinem, & locum didicisset, ex quo sublimis est euectus, inuenit id esse spatium quinquies mille passuum.

Dan. 14.

Cap. 10.

Dies festus Paschæ.

Frater quidam, qui venerat in Rubam, mansit apud eum paruo tempore, vitæ cum eo exercens anachoreticam: Quem fratrem cum cepisset fatietas talis philosophiæ, dicit seni: Paschali iam festo appropinquante, eamus ad Lauram, pater, & diem festum Paschæ peragemus cum fratribus. Nam hic nihil habemus, quod edamus, præter hæc melagria. Diuinus autem Iohannes nolebat illuc ire, cum non esset illic pater noster Saba, sed à Laura, vt dictum est, recessisset. Fratrem verò, qui vt eò iret, vrgebat, admonuit, dicens: Quiescamus, frater, & credamus, quod qui sexcenta hominū millia quadraginta annos aluit in solitudine, ipse quoque nos non alet solum necessarijs, sed etiam superfluis. Ipse enim sic dixit: Non te dimittam, non te derelinquam. Et dicit in Euangelio: Nolite solliciti esse, dicentes: Quid comedemus, aut quid bibemus, aut quo induemur? Nouit enim pater vester cælestis, quonam ex his omnibus opus habeatis. Sed quærite regnum Dei primum, & iustitiam eius, & hæc omnia adjicientur vobis. Sustine ergo, o fili, & angustā viam præpone latæ. Nam quæ est hîc relaxatio ac remissio, æternum parit supplicium. Præsens autem afflictio præparat bonorum perceptionem. His & huiusmodi verbis frater minimè persuasus, recessit & iniit viam, quæ fert ad Lauram. Cum is verò recessisset, venit homo quidam omninò ignotus ad senem, qui habebat asinum multis bonis onustum. Habebat autem eius sarcina panes mundos & calidos, vinum & oleum, & recentes caseos, & oua, & vnam mellis. Cumque eum exonerasset, recessit. Et venerandus quidem pater noster Iohannes exultauit spiritu propter Dei visitationem. Frater autem qui recesserat, cum à via aberrasset, valdeque fractus fuisset & afflictus, tertio die redijt esuriens & resolutus, & fructum capiens suæ inobedientiæ. Cumque tot bona inuenisset in spelunca, & se damnasset incredulitatis & inobedientiæ, pudore affectus, procidit ad pedes senis, petens veniam. Senex autem misertus humanæ imbecillitatis, & fratris motus misericordia, cum crexit & admonuit, dicens: Planè scias Deum posse mensam parare in deserto.

Ios. 1.
Math. 6.Obserua
Dei prouidentiam.

Cap. 11.

Eodem verò tempore Alamundarus Sicices, qui accepit Regis auctoritatem in Saceracos subiectos Persis, inuasit Arabiam & Palæstinam cum magna ira in Romanos, omnia diripiens, & multa hominum millia abducens in seruitutem, & multa faciens nefaria,

nefaria, postquam capta fuerat Amine. Cumque multitudo Barbarorum dispersa esset per hanc solitudinem, ijque, quibus mandata fuerat custodia solitudinis, denunciarent, ut caueretur barbarorum irruptio in monasteria, maxima Laura patres significarunt venerando patri, ut desisteret quidem in Ruba vitam degere, veniret autem ad Lauram, & quiesceret in sua cella. Et diuinus quidem Iohannes, qui per quietem diuinam gustarat dulcedinem, eam lubenter sequebatur, & non poterat in animum inducere, ut eam relinquere, apud se hæc reputans & dicens: Si Deus me curam non gerit, quid uiuo? Et sic altissimum suum ponens refugium, mansit minimè obstupefactus. Deus autem, qui semper curam gerit suorum famulorum, Angelis quidem suis mandauit (ut dicit scriptura) ut sanctum suum conseruarent. Volens autem eum securum reddere, ut qui paululum esset territus, misit sensibilem custodem, leonem maximum & terribilissimum, qui cum diu & noctu custodiret ab immani barbarorum insidijs. Atque prima quidem nocte, cum leonem adspexisset prope dormientem, parum extimuit, ut ipse mihi narrauit. Cum autem uidisset diu noctuque sequentem leonem, & ab eo non auelli, & propulsare barbaros, quibus ageret gratias Deo, emisit cantica, qui non dimittit virgam peccatorum super sortem iustorum. Atque beatus quidem pater noster Saba cum uenisset Nicopoli, & nouam Lauram constituisset, & uenisset ad speluncam ædificiū, ut à me dictum est in secunda oratione, & in mentem reuocasset eam, quæ in ipso fuit aliquando, uisionem de S. Iohanne, iuit ad eum in Rubam, & dicit ei: Ecce Deus te seruauit ab incurfione Barbarorum, teque reddidit securum, ad te misso sensibili custode. Surge, & tu quoque fac id, quod est humanum, & fuge, sicut patres. Multisque alijs ad eum usus admonitionibus, deduxit eum ad maximam Lauram secunda indictione, & inclusit eum in cella, cum ageret quinquagesimum sextum annum suæ ætatis, nullo alio ex conuictu cognoscente, eum esse Episcopum. Cum autem plurimum temporis preterisset, prouidit Deus, ut aperiretur, qui occultus erat, Iohannis thesaurus, hoc modo:

Vir quidam, qui erat profectus ex regione Asia, vocabatur autem Atherius, & Archiepiscopus honorè consecutus, ut eum gradum decebat, vitam agebat: cum uenisset Hierosolyma, & loca ueneranda cum uiuifico ligno Crucis adorasset, & multas distribuisset pecunias pauperibus & monasterijs, egressus est e sancta ciuitate, properans redire in patriam. Qui cum nauem conscendisset, & parum maris nauigasset, propter quandam uentum contrarium cum magno periculo reuersus est Ascalonem. Cumque post duos dies uellet rursus nauigare, ei in somnis apparet Angelus Domini, dicens: Non licet tibi nauigare, nisi reuersus in sanctam ciuitatem, iueris in Lauram Abbatis Sabæ, & conuenieris Abbatem Iohannem Silentiarium, uirum iustum & uirtute præditum, qui est Episcopus, & habet vim magnam opum spiritualium, & propter Dei metum & desiderium, omnia quæ sunt huius uitæ, contempsit, & uoluntaria paupertate & exercitatione seipsum humiliavit. Tunc ergo cum à somno surrexisset Atherius, & esse uisionem iudicasset, diligentissimè inquirens, uenit in Lauram Abbatis Sabæ. Cumque uisionem renunciasset patribus, deductus est ad Silentiarium. Quem cum salutasset, & duos dies apud eum mansisset, & cum amplissimè conuenisset, iureiurando adigit, ut sua ei planè & liberè narret & enunciet. Sicque compulsus, genus enunciauit, & patriam, & sacerdotium. Quæ cum cognouisset Atherius, & supra modum esset admiratus, dixit: Verè nunc quoque sancti lapides in terra uoluntur. Cumque sic iusto uale dixisset, iuit ad beatum Sabam, eique & patribus exposuit omnia de beato Iohanne: & ab eo tempore cognitum fuit patribus Iohannis genus, & Episcopatus, septuagesimo anno ætatis sancti Iohannis, uicesimo autem quarto suæ in cella inclusionis.

Sanctus uero pater noster Sabas eodem anno in pace dormiit, die quinto mensis Decembris decimæ indictionis. Tunc magnum animo accepit dolorem preciosissima hæc margarita Iohannes, quod non esset egressus e cella, & adfuisset consummationi sancti Abbatis. Ei autem, cum esset ad eum anxius animo, & se esse patre priuatum defleret ac lugeret, in somnis apparet pater noster Sabas, dicens: Ne sis de meo decessu tristis, o pater Iohannes. Nam etsi sum à te carne separatus, sum tamen tecum spiritu. Eo autem respondente: Roga Dominum, ut me quoque assumat, dicit beatus Sabas: Hoc nunc non potest fieri. Grauis enim tēratio est in uisura Lauram. Deus autem uult te esse in carne, ad eos consolandos & confirmandos, qui se pro fide fortiter gerunt & decertant. Hæc cum uidisset & audiuisset diuinus Iohannes, euasit quidem lætus, ut qui de Patre ægritudinem animi excussisset: sed sollicitus erat de tentatione, quæ ei fuerat significata. Eum autem inuasit desiderium uidentem, quemadmodum anima separatur à corpore. Dumque de ea re Deum rogaret, mente raptus fuit in sanctam Bethlem, & uidet

Psal. 90.

Deus leonem maximum ei adhibet custodem.

Psal. 124.

Reducitur ad Lauram.

Cap. 12.

Proditur eius dignitas ab Angelo.

Cap. 13. Obitus S. Sabæ.

S. Sabas apparet S. Iohanni.

Vifio S. Iohannis. & videt in imis ambonis subſellijs veneranda, quæ illic eſt, eccleſiæ iacentem virum ſanctum hoſpitem, qui conſummabatur, & aſſumebatur eius anima ab Angelis, & cum diuina quadam hymnodia & ſua uolentia ferebatur in cælos: & petijt, vt ipſis oculis videret, an ita eſſet: Et ſurgens ea ipſa hora, iuit in ſanctam Bethleem, & inuenit, quod ea ipſa hora homo deceſſerat: & eius ſanctas amplexus reliquias, cum in eodem loco ei iuſta feciſſet, in ſanctis thecis ea depoſuit: & ſic in ſuam cellam eſt reuerſus.

Cap. 14.

Illuminati huius ſenis diſcipuli Theodorus & Iohannes mihi narrârunt, dicentes: Poſtquam dormiſſet ſanctus Sabas, miſit nos ſenex, vt præſeſſemus reſpõſis in Libiade. In via autem, cum tranſiſſemus Iordanem, occurrerunt nobis quidam, dicentes: Vide, leo eſt ante vos. Nos verò cogitauimus poſſe Deum nos per preces ſancti Abbatis cuſtodire. An non enim eius voluntate hoc mandatum exequimur? Hæc cogitantes, ambulauimus: & ecce venit nobis leo in occurſum, & valde timuimus, nec nobis vires remanſerunt: ſtatimque adſpicimus ſenem in medio noſtri venientem, & iubentem nos eſſe bono animo. Tunc leo, tanquam qui eſſet actus flagello, reſceſit fugiens à nobis: nosque ſine damno ambulantes, venimus ad ſenem, qui prior dixit nobis: Videtis, quemadmodum inuentus ſim vobiscum in neceſſitate? Sed hinc quobue multum pro vobis Deum rogavi, & ecce fecit miſericordiam. Hoc autem mihi quoque dixit vnus ex diſcipulis, eum multos annos vixiſſe ſolo pane veſcentem, & ei admiſiſſe cinerem thuribuli, & ſic comediſſe. Eum verò hoc faciẽtem depræhendi hoc modo: Oblitus erat ſemel ſuam obſerare fenestram. Cumque vellem ei dare ientaculum, & tetigiſſem fenestram, ea aperta eſt, & inuenio eum exinanientem thuribulum in calicem. Cum is propterea magno eſſet dolore affectus, volens ego eius reprimere moleſtiam, dixi: Non tu ſolus hoc facis, o pater, ſed plurimi quoque huius Lauræ, implet ſcripturam, quæ dicit: Cinerem tanquam panem manducabam. & vix potui his verbis mutare ſenem.

Vide mirã ſancti ſenis abſtinentiã.

Pſal. 101.

Cap. 15.

Nonageſimo anno ætatis huius ſancti ſenis, menſe Nouembri ſextæ indiſtionis egrediens ego è Metropoli Scythopolitanorum (vt iam à me quoque dictum eſt in oratione de ſancto Euthymio) accepi mandata à mea matre Chriſti amante, vt nihil facerem ex ijs, quæ ad meam pertinent animam, abſque ſententia & iuſſu diuini Iohannis, dicendo: Ne fortè abductus ab errore Origeniſtarum, excidas ab initio à tua ſtabilitate. Cum itaque veniſſem Hieroſolyma, & peregiſſem encæniam nouæ eccleſiæ omni

Author hiſtoriæ huius venit ad S. Iohannem.

ex parte laudandæ Deiparæ & ſemper virginis Mariæ, veni in Lauram beati Sabæ, & conueni diuinum Iohannem, ei meipſum dedicans, & Deo gratum conſilium volens ab eo accipere. Cumque ab eo audiſſem: Si vis eſſe ſaluus, magni Euthymij habitum monaſterium: ego, vtpote iuuenis & ſtultus, contempto eius mandato, deſcendi ad Iordanem: volensque habitare vnum ex ijs, quæ illic ſunt, monaſterijs, non ſolum iter non habui proſperum, ſed etiam magna laboraui ægritudine in Laura ariditate. Cum autem fuiſſem in magno mœrore & triſtitia, tum quod eſſem externus, tum quod ægrotus, & quod conuentus iugum nondum ſubiſſem, apparet mihi in ſomnis hic illuminatus ſenex, dicens mihi: Quod meo mandato minimè obedieris, fuiſti ſatis caſtigatus: ſed nunc ſurge, & ingredere Hiericho, & inuenies ſeniculum quendam Monachum in Xenodochio Abbatis Euthymij. Sequere eum in monaſterium, & eris ſaluus. E ſomno verò excitatus, & protinùs confirmatus, cum fuiſſem in temerorum particeps ſacramentorum, & cibum ſumpſiſſem, aſcendi pedibus in Hiericho, adeo vt mirarentur patres tantam mutationem. Cumque ſic veniſſem in ſancti Euthymij monaſterium menſe Iulio ſextæ indiſtionis, ex eo tempore aſſiduè ad eum veniebam, omnia mea offerens. Iamdiu enim ex Scythopoli habebam notitiam cum eius diſcipulis, qui ad noſtras ædes diuertebant, tanquam ad proprium Xenodochium, & annuam quandam benediſtionem accipiebant à meis parentibus pro cœnobio & patribus Lauræ, ex quo præſentiâ ſancti patris noſtri Sabæ dignata eſt noſtra domus. Quocirca mihi recedenti mater mea hæc dedit mandata. Quamobrem ego quoque ad eum vadens confidentiùs, admonitione eius fruor & precibus, maximè nunc ab eo iuſſus finire nouæ Lauræ habitationem, & habitare maximam Lauram, quod quidem Deo quoque feci volente. Et hoc quidem poſtea.

Miraculum

Aliquo autem antè tempore conueni hunc ſanctum ſenem, grauatus à cogitatione aliqua ſatanica. Quam cum ei expoſuiſſem, & preces ab eo accepiſſem, ſum ſtatim relaxationem ab ea conſecutus. Me verò eius fenestræ aſſidente, & diuina fruente doctrina, quidam Georgius adduxit filium ſuum, qui vexabatur à dæmone. Quem cum

Cap. 16. Efficacia precum ſancti viri.

ante

ante eius fenestram proiecisset, recessit. Pueri autem iacente & lachrymante, cum cognouisset senex eum habere immundum spiritum, motus est misericordia, fisisque pro eo precibus, cum eum unxisset oleo sanctissimæ Crucis, eum sanum reddidit. Nam cum malignus demon statim recessisset, mundatus est puer ab illa hora.

Oleum sanctissimæ Crucis.

Abbas Eustathius, qui paucis ante diebus successerat præfecturæ speluncæ huius beati Sabæ, mortuo Sergio, vir spiritu egregius, rectisque dogmatibus & vitæ institutione, narrauit mihi, sic dicens: Me aliquando grauitè oppugnauit spiritus blasphemix: veniensque ad Abbatem Iohannem Silentiarium, exposuit ei meas cogitationes, rogauitque, ut preces ab eo acciperem. Surgens autem senex, mihi fecit orationem, & dixit: Benedictus Dominus, fili mi, quod tibi non appropinquabit amplius cogitatio blasphemix. Atque ita factum est, ut senex dixerat: neque ab illo tempore sensi amplius malam illam & blasphemam cogitationem.

Cap. 17.

Prophetia eius.

Mulier quædam genere quidem Cappadocissa, Regina autem uocatione, Diacônissa uerò magnæ ecclesiæ Constantinopolitanæ, uenit Hierosolyma, habens secum consobrinum, qui locum obtinebat præfecti: qui erat quidem alioqui uir pius, catholicæ autem minimè communicabat Ecclesiæ, ut qui Seueri à recta diuersam suscepisset opinionem. Atque Diaconissa quidem multum ponebat studij, ut mens illius mutaretur, & eum catholicæ uniret Ecclesiæ. Quamobrem unumquemque uirum iustum rogabat, ut pro eo oraret. Quæ quidem mulier, cum audisset de gratia diuini Iohannis, desiderauit quidem eum adorare. Cum autem didicisset non licere mulieri in Lauram accedere, accessit Theodoro eius discipulo, rogauit, ut eum acciperet, & ad sanctum senem deferret, credens fore, ut per eius orationem Deus conuerteret eius cordis duritiam, & dignum redderet, ut communicaret Ecclesiæ catholicæ. Quem quidem cum accepisset Theodorus discipulus, uenit ad senem: & cum pro more pulsasset fenestram, & senex esset aperturus, iniecit uterque pœnitentiam. Cumque dixisset discipulus, Benedic nos pater: senex aperiens, dicit discipulo: Tibi quidem benedico, hic autem non est benedictus. Cum autem diceret discipulus, Non scis, o pater: Respondit senex, Reuerà ei non benedicam, donec à mala schismaticorum sententia destiterit, & se Catholicæ Ecclesiæ confessus fuerit communicare. Hęc cum ille audisset, obstupuit senis perspicacem gratiam, & miraculo mutatus, certò est pollicitus se communicaturum catholicæ Ecclesiæ. Tunc senex, cum ei benedixisset & eum erexisset, primus ei intemerata impertijt sacramenta, absterfa ex eius corde omni dubitatione.

Cap. 18.

Fœminis non pater aditus in Lauram.

Hæreticum conuertit.

Hęc cum didicisset Regina, uenit in maius desiderium senem uidenti suis oculis, & in animo habuit se uirili amictu induere, & ad eum uenire in Lauram, suaque ei exponere. Hoc cum ei ab Angelica esset apertum uisione, ei significat, dicens: Scias, quod si uenias, futurus sit ut me non videas. Noli ergo vexari: sed potius mane, & ubique degeris, apparebo tibi in somnis, & tua à te audiam, & quæ mihi Deus in mentem immiserit, ea tibi renuntiabo. Illa cum audisset, & aperte credidisset uisionem, ipse ei apparet in somnis, dicens: Ecce Deus me misit ad te: enuncia mihi, an uelis aliquid. Ea uerò cum dixisset quæ ad se pertinebant, responsum accepit conueniens, & surrexit Deo agens gratias. Cumque senis uenisset discipulus, tunc ei formam & figuram renuntiavit. Ego, qui hæc ab illa audiui Diaconissæ Regina, ea mando literis.

Cap. 19.

Apparet in somnis Diaconissæ.

Locus autem, in quo fuit inclusus hic sanctus senex, habuit altissimum ab Occidente præcipitium, quod instar muri erat, in quo fixum erat cellæ tectum. Præcipitij autem petra est adeò sicca & succo uacua, ut nullo modo possit cella ingenerare humiditatem. Quodam uerò die, cum hic sanctus senex accepisset semen uinæ caricæ, dicit suis discipulis Theodoro & Iohanni: Audite me: Si Dei clementia donauerit huic femini & huic petræ uirtutem, ut fructum ferat, cognoscetur, quod mihi Deus donolargitur legnum cælorum. Cumque hoc dixisset, infractæ illi petræ admouit caricam: Deus autem, qui Aaronis uirgam, quæ erat sicca, pullulare & germinare annuit, ipse quoque iussit hanc infractam & aridam petram germinare, ut ostenderet posteris, qualem eius seruus gratiam sit assecutus. Cumque senex uidisset germen, gratias egit cum lachrymis. Quod quidem germen paulatim crescens in altum, peruenit usque ad tectum, quod etiam operuit, & (ut semel dicam) post aliquod tempus ecce tres ficus produxit. Quos cum accepisset hic senex, & cum lachrymis esset deosculatus, comedit, Deo agens gratias, qui cum certiores fecerat: ex eis quoque parum dans suis discipulis. Et ecce arbor clamat, testans uirtutem senis. Ex quo autem comedit ficus hic diuinus senex, se parabat ad exitum.

Cap. 20.

Num. 17. Res sancte stupenda.

Cc

Quoniam

Cap. 21.

Quoniam verò iam ad profundam processerat senectutem, aperuerunt discipuli locum ipsum, vt ei ministrarent. Ego itaque ad ipsum ingressus, & germinis terribile spectaculum contemplatus, diligenter considerabam, quemadmodum radices egerit, & an rimas fissurasve vllas habeat petra: nec potui inuenire, adeò vt ego obstupescens dixerim: O altitudo diuitiarum sapientiæ & scientiæ Dei! quàm sunt imperscrutabilia iudicia eius, & inuestigabiles viæ eius. Sciunt enim, qui diuturnam Lauræ huius beati Sabæ habent experientiam, quòd nulla in area aut horto ficus nascatur, aut vlla alia arbor, propter multam caliditatem & siccitatem aëris Lauræ. Quòd si quis adducat arbores parui cœnobij, quæ sunt in via, sciat eas quoque fuisse opus orationis beati Sabæ. Cumque terram inuenissent profundam, & pluuiarum torrentis aquarum copiam, multiq; aggressi essent in profunda terra plantare iuxta torrentem, & tota hyeme irrigarent, vix vno anno potuerunt tenere arbores propter multam, vt dictum est, aëris siccitatem, & æstus vehementiam.

Rom. 11.

Cap. 22.

Multa patitur profidei defensione.

Hæc quidem pauca ex multis selecta mandauit literis, mittens narrare eius de fide certamina, quæ suscepit aduersus Origenis & Theodori Mopsuestiæ dogmata, & eorum, qui ea defendebant, & persecutiones, quas congruenter Euangelio pro decretis sustinuit Apostolicis. Sed quæ ab eo in ijs gesta sunt, relinquo narranda alijs. Scio enim fore, vt multi (sicuti est consentaneum) post eius decessum studeant scribere eius certamina & persecutiones & pericula, quæ sustinuit pro fide Orthodoxa, victoriasque & res ab eo gloriosè gestas in tota nostra (vt semel dicam) vita: vt qui propter vitam & coruscantes eius virtutes fuerit insignis & celebris.

Cap. 23.

Grâdis ætas eius adhuc in carne degentis.

Vt autem audiui sanctam eius linguam narrantem, trigesimo octavo suæ ætatis anno fuit ordinatus Episcopus, vt superius dictum est, & transegit decem annos in Episcopatu. Mansit autem in Laura prius nouem annis: & in cella sedens, in qua silet vsque in hodiernum diem, impleuit Dei gratia quadraginta septem annos: & ecce iam peruenit ad centesimum quartum annum suæ ætatis. Estque licet valde senex, læto vultu, promptoque & alacri animo, & diuina plenus gratia. Oramus autem nos quoque humiles & abiecti, vt Deus eum adhuc magis confirmet & corroboret, & eius cursum in pace consummet. Deo autem nostro gloria in secula seculorum, Amen.

HISTORIA PONTII MARTYRIS, EX QVODAM MS. CODICE A F. LAVR. SVRIO, MUTATA PHRASI, DESCRIPTA. Adstipulantur antiquissima Martyrologia.

14. Maij.
S. Pontij
parentes.

BEATVS Pontius patrem habuit vrbis Romanæ Senatorem, Marcum nomine, matrem Iuliam. Ea prægnans cum templa falforum deorum munera oblatura vnâ cum marito suo obiret, ad templum Iouis peruenit. Illud ipsa ingrediente, fortè stabat sacerdos velato capite infula ornatus ad aras. Is à dæmone arreptus, velamen capitis & infulam apprehendit, eaque planè discerpit, euulsansque mirum in modum, templum clamoribus impleuit, ita dicens: Hæc mulier filium habet in vtero, qui grande hoc sanum funditus euertet, & deos illius comminuet. Quas voces cum identi dem repeteret, Marcus & Iulia in vicinas aedes aufugerunt, correptoque saxo Iulia ventrem & latera sua tundeat, Vtinam, inquiens, non concepissem eum, qui hoc magnū delubrum & eius numina euertet. Satius profecò fuerit me cum illo pariter interire.

Mater cum natum vult interficere, sed pater prohibet.

Psal. 119.

Post vbi aduenit pariendi tempus, infantē formosum enixa est, nulla macula aspersum, existimantibus alijs abortum edituram matrem propter vim illatam crebris ictibus corpori eius. Et illa quidem volebat etiam natum puerum perdere, sed pater noluit permittere. aiebat enim: Non afferas manum infanti. Si vult Iupiter, vlciscatur hostem suū. atq; ita conseruatus est paruulus, quem Pontium appellârunt: nolbāt autem illum vnq; in templa idolorū introducere. Postq̄ creuit, doctissimis præceptoribus adhibitus, diuersarum artium & philosophiæ studij imbutus est, tenaci memoriæ omnia commēdas. Cum aut̄ aliquando manē surgens iret ad præceptorē suum, audiuit Christianos, quibus Pontianus Romanus Pōtifex præerat, psallentes & dicētes: Deus autem noster in celo, omnia quæcunq; voluit fecit. Simulacra gentiū argentū & aurum &c. Id ille audiēs, diuinitus cōpunctus, suspirās fleuit, sublatisq; ad cælū manibus, Deus, inquit